

КОМИСИЈА ЗА РАЧУНОВОДСТВО И РЕВИЗИЈУ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ИСПИТ ЗА СТИЦАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНОГ ЗВАЊА
ОВЛАШЋЕНИ РЕВИЗОР
(ИСПИТНИ ТЕРМИН: НОВЕМБАР 2020. ГОДИНЕ)

ПРЕДМЕТ 11:
НАПРЕДНА РЕВИЗИЈА

ЕСЕЈИ

Есеј бр. 1 – Теоријске основе ревизије

- a) Наведите и објасните дефиницију ревизије финансијских извјештаја и циљеве ревизије финансијских извјештаја према Међународном стандарду ревизије 200 – Општи циљеви независног ревизора и спровођење ревизије у складу са међународним стандардима ревизије (5 бодова)
- b) Објасните улогу ревизије (5 бодова)
- c) Објасните шта у контексту ревизије финансијских извјештаја значи концепт разумног увјеравања (5 бодова)
- d) Објасните и разграничите одговорност руководства клијента ревизије и ревизора за финансијске извјештаје (5 бодова)

Есеј бр. 2 – Радна документација/радни папири ревизора

- a) Објасните појам и значај радне документације/радних папира у ревизији финансијских извјештаја (5 бодова)
- b) Објасните кључне принципе повјерљивости, чувања, држања и својине над радном документацијом/папирима (5 бодова)
- c) Које су основне функције и шта би требало да обезбиједи радна документација/папири ревизорског ангажмана? (5 бодова)
- d) Шта би требало да чини садржај радне документације/папира на конкретном ревизорском ангажману? (5 бодова)

Есеј бр. 3 – Природа и сврха ревизије јавног сектора

- a) Објасните циљ и улогу процеса ревизије јавног сектора (2 бода)
- b) Коментаришите основу разлику између екстерне и интерне ревизије (2 бода)
- c) Наведите начине на које екстерна ревизија може помоћи управљању државним финансијама (4 бода)
- d) Коментаришите основне карактеристике врховне државне ревизорске институције у функцији обезбјеђења независности ревизије јавног сектора (10 бодова)
- e) Наведите врсте ревизије јавног сектора према INTOSAI стандардима ревизије (2 бода)

ЗАДАЦИ:

Задатак број 1.

ПРЕДУЗЕЋЕ „Б“

Ваше друштво за ревизију је почетком фебруара 2020. године закључило уговор о ревизији финансијских извјештаја за 2019. годину са клијентом „Б“, предузећем које послује у хемијској индустрији. Уговор је потписан након што је клијент раскинуо уговор о ревизији са претходним ревизором.

Предузеће „Б“ је сачинило финансијске извјештаје на дан 31.12.2019. године, односно за период од 01.01. до 31.12.2019. године, уз тврдњу управе да су приликом њиховог сачињавања примијењени Међународни стандарди финансијског извјештавања.

Биланс стања и биланс успјеха за 2019 годину, као дио сета финансијских извјештаја према важећем оквиру за финансијско извјештавање, су презентовани у наредним табелама.

БИЛАНС СТАЊА на дан 31.12.2019. године

ОПИС/ПОЗИЦИЈЕ	(у КМ)	
	2019.	2018.
СТАЛНА СРЕДСТВА	18.104.623	19.107.488
1. Нематеријална улагања	10.000	10.000
2. Некретнине, постројења и опрема	18.064.844	19.067.709
- Земљиште	9.066.885	9.066.885
- Грађевински објекти	6.258.537	6.804.210
- Постројења и опрема	2.538.674	3.196.102
- Аванси и НПО у припреми	200.748	512
БИОЛОШКА СРЕДСТВА И СР. КУЛТУРЕ	8.070	8.070
ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ	21.709	21.709
ОБРТНА/ТЕКУЋА СРЕДСТВА	12.852.229	9.248.879
1. Залихе	6.283.703	2.198.221
2. Краткорочна потраживања и пласмани	2.472.631	2.531.001
3. Готовина и еквиваленти готовине	3.612.582	4.504.887
4. ПДВ	305.639	14.505
ПОСЛОВНА АКТИВА	30.956.852	28.356.367
УКУПНА АКТИВА	30.956.852	28.356.367
КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ		
Основни капитал	23.228.364	23.228.364
Нераспоређени добитак	1.005.235	964.072
- ранијих година	930.576	629.112
- текуће године	74.659	334.960
Резерве	2.899.985	2.866.489
Резервисања, одложене п. обавезе и разгр. приходи	209.315	187.264
ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	/	/
КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	3.613.953	1.110.178
ПОСЛОВНА ПАСИВА	30.956.852	28.356.367
УКУПНА ПАСИВА	30.956.852	28.356.367

БИЛАНС УСПЈЕХА
у периоду од 01. до 31.12.2019. године

	(у КМ)	
ОПИС/ПОЗИЦИЈЕ	2019.	2018.
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	17.391.395	16.775.026
1. Приходи од продаје робе	/	/
2. Приходи од продаје учинака	15.272.647	16.833.638
3. Повећање/смањење вриједности залиха учинака	1.992.424	(99.740)
3. Остали пословни приходи	126.324	41.728
ПОСЛОВНИ РАСХОДИ	17.241.920	16.326.765
1. Набавна вриједност продате робе	/	/
2. Трошкови материјала	8.974.635	8.284.357
3. Трошкови зарада, накнада зарада и остали л. расходи	5.101.043	4.966.275
4. Трошкови производних услуга	1.321.842	1.370.566
7. Трошкови амортизације и резервисања	1.473.202	1.364.929
8. Нематеријални трошкови	305.159	273.923
9. Трошкови пореза и доприноса	66.039	67.015
Пословни добитак	149.475	448.261
ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	4.151	9.587
ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	161	3.031
ДОБИТАК РЕДОВНЕ АКТИВНОСТИ	153.465	454.817
ГУБИТАК РЕДОВНЕ АКТИВНОСТИ	/	/
ОСТАЛИ ПРИХОДИ	6.010	17.406
ОСТАЛИ РАСХОДИ	47.636	84.983
ДОБИТАК ПО ОСНОВУ ОСТАЛИХ П и Р	/	/
ГУБИТАК ПО ОСНОВУ ОСТАЛИХ П и Р	41.626	67.577
ДОБИТАК ПРИЈЕ ОПОРЕЗИВАЊА	11.839	387.240
ПОРЕСКИ РАСХОДИ ПЕРИОДА	37.180	52.280
НЕТО ДОБИТАК ТЕКУЋЕ ГОДИНЕ	74.659	334.960
УКУПНИ ПРИХОДИ	17.401.556	16.802.019
УКУПНИ РАСХОДИ	17.289.717	16.414.779
УКУПАН НЕТО ДОБИТАК У ОБРАЧ. ПЕРИОДУ	74.659	334.960

Током ревизије сте дошли до сљедећих доказа и сазнања и сачинили сљедеће радне папире или забиљешке:

ЗАБИЉЕШКА (РП) БР. 1:

С обзиром на датум закључења Уговора о ревизији, нисмо могли присуствовати попису залиха и других облика имовине чији су резултати требали бити укључени у финансијске извјештаје који су предмет ревизије.

Попису залиха и других облика имовине предузећа „Б“ на дан 31.12.2019. године је присуствовао претходни ревизор, али нам клијент, због неразјашњених околности раскида уговора са претходним ревизором, није дозволио контакт са њим, тако да нисмо могли направити увид у радну документацију, нити обавити разговор са претходним ревизором. Рачуноводствене евиденције клијента нису омогућиле да се другим поступцима ревизије провјери стање залиха на дан 31.12.2019. године и процијени да ли су оне адекватно исказане у билансу стања на тај дан.

ЗАБИЈЕШКА (РП) БР. 2:

Примјеном одговарајућих поступака ревизије сталних средстава утврдили смо да предузеће нема валидну документацију о власништву над укупним земљиштем које је признато као властито стално средство чија је вриједност на датум билансирања била 9.066.885 КМ. Прибављени докази указују да над дијелом земљишта, укупне вриједности 3.125.000 КМ суштински постоји трајно право кориштења, те би га у складу са тим требало (ре)класификовати као нематеријално улагање у билансу стања на дан 31.12.2019. године. Управа предузећа „Б“ је сагласна да у финансијским извјештајима за наредну годину изврши наведену рекласификацију.

ЗАБИЈЕШКА (РП) БР. 3:

Уобичајеним поступцима ревизије залиха смо утврдили да су залихе готових производа, формиране у другој половини 2019. године, вредноване по вишој цијени коштања усљед раста цијене кључних сировина, те је стога њихова вриједност већа од текуће тржишне вриједности. Увидом у аналитичку евиденцију залиха готових производа утврдили смо да су по том основу залихе готових производа прецијењене за износ од 1.050.800 КМ јер је у складу са рачуноводственим политикама требало признати њихово обезвређење. За наведени износ су прецијењене залихе на дан 31.12.2019. године и потцијењени расходи за годину која се завршава на тај датум.

ЗАБИЈЕШКА (РП) БР. 4:

Анализом старосне структуре потраживања од купаца у оквиру ревизије потраживања, утврдили смо да потраживања од купаца старија од годину дана износе 605.000 КМ. Управа предузећа није извршила исправку вриједности ових потраживања, иако је то „прописано“ рачуноводственом политиком, уз образложење да се ради о потраживањима од два дугогодишња пословна партнера који не оспоравају свој дуг, али се налазе у финансијским тешкоћама и очекују разумијевање и подршку предузећа „Б“ за већ предузете активности пословно-финансијске консолидације. Уколико се у току 2020. године ова потраживања не наплате, Управа предузећа „Б“ ће их у цијелости отписати у наредној години.

ЗАБИЈЕШКА (РП) БР. 5:

Уобичајеним поступцима ревизије краткорочних финансијских пласмана утврдили смо да је за дио одобрених кредита својим купцима у укупном износу од 425.850 КМ истекао рок враћања, те да је у складу са уговореним условима предузеће „Б“ пропустило да обрачуна затезну камату у износу од 8.500 КМ, образлажући то чињеницом да се ради о

дугогодишњим пословним партнерима, да су се овакве ситуације дешавале и раније, те да су се рјешавале уредном наплатом без обрачуна и наплате затезне камате.

*
* *

ОД ВАС СЕ ЗАХТИЈЕВА ДА:

1. Наведите циљ и основне поступке завршне фазе ревизије финансијских извјештаја.

(5 ПОЕНА)

2. За сваку од претходно наведених претпостављених забиљешки, апстрахујући све остале, саставите образложење ревизора и формулишете одговарајуће мишљење у оквиру параграфа/пасуса Мишљење ревизора. Сваки појединачни тачан одговор носи по 2 поена.

(УКУПНО: $5 \times 2 = 10$ ПОЕНА)

3. За све претпостављене забиљешке као цјелину, третирајући их забиљешкама, односно радном документацијом на конкретном ревизорском ангажману, саставите образложење ревизора и дате само једно синтетизовано закључно мишљење у оквиру параграфа/пасуса Мишљење ревизора.

(5 ПОЕНА)

ОЧЕКИВАНИ ОДГОВОРИ:

Задатак број 2.

Ревизорски тим "АБЦ" врши ревизију финансијских извјештаја за 2019. годину код привредног друштва "ХУЗ". Привредно друштво "ХУЗ" је исказало сљедећи биланс стања:

Биланс стања привредног друштва "ХУЗ"

ОПИС	Износ 2018.	Износ 2019.
Земљиште	210.000	185.500
Грађевински објекти	2.420.000	1.000.000
Опрема	1.200.000	2.000.000
Дугорочна активна временска разграничења	300.000	300.000
Залихе материјала	150.000	150.000
Одступање од цијена материјала	(10.000)	(35.500)
Залихе готових производа	30.000	300.000
Новчана средства	200.000	100.000
АКТИВА	4.500.000	4.000.000
Обавезе према добављачима	400.000	300.000
Обавезе за нето плате	200.000	400.000
Обавезе за порезе и доприносе по основу плата	300.000	400.000
Дугорочне обавезе по кредитима	2.000.000	1.800.000
Добит периода	600.000	500.000
Капитал	1.000.000	600.000
ПАСИВА	4.500.000	4.000.000

Проведени су сви доказни поступци а вриједност залиха материјала је спорна:

У току 2019.године, забиљежене су сљедеће пословне промјене у предузећу "ХУЗ" хронолошки посматрано:

Стање рачуна залихе материјала на почетку периода садржавало је 10.000 ком. материјала „а”.

1. Купљено је 10.000 ком. материјала "б" од добављача "Х", фактурна цијена за материјал "б" је 15 КМ/ком са укљученим пдв-ом. Фактура превозника "Шпедиција" износи 300 КМ + ПДВ. Материјал је ускладиштен и фактура за превоз плаћена. Стална цијена за материјал "б" је 20 КМ. Послије 30 дана добављач "Х" је одобрио попуст од 10%. Фактурна вриједност материјала са ПДВ-ом је плаћена.
2. Материјал „б" 1.000 ком. послан је на дораду. Фактурна вриједност дораде материјала „б" износи 2.700 КМ + ПДВ. Материјал је ускладиштен у властито складиште након дораде. Превоз је извршен у властитој режији.
3. Купљено је материјала "а" 4.000 ком. од добављача из иностранства по фактурној цијени од 5 еур-а/ком. Фактура за превоз до границе је 2.000 Еура. Царина је 11% и ПДВ 17%. Превоз од границе до складишта у Сарајеву износио 1.600 КМ + ПДВ. Материјал је ускладиштен у властито складиште. Напомена: курс Еуро и КМ: 1 Еуро = 1,95583 КМ.

4. Издато је за потребе производње: у погон “А” 8.000 ком. материјала “а”, а у погон „Б” 5.000 ком. материјала “б”.
5. 20% залиха материјала “а” је расходовано због лошег квалитета, уз инспекцијски записник.
6. Анализом производног процеса уочено је да претходно издат у производњу материјал „а” не одговара захтјеваном квалитету, те је затражен попуст од добављача из иностранства од 10% на укупну фактурну вриједност из посљедње набавке. Попуст је одобрен о чему свједочи књижна обавијест након чега су измирене све обавезе према ино добављачима.

Ревизорски тим “АБЦ” укупну значајност утврђује у висини од 2,5% укупних средстава ревидираног предузећа. Распоред значајности на поједине позиције врши се сразмјерно њиховој величини на дан 31.12.2019. Све позиције се укључују у распоред почетне значајности.

Ваш задатак је:

- а) Одредити износ почетне значајности, који ће бити задржан и као коначна процјена значајности – сачинити одговарајући радни документ ревизора (2 бода)**
- б) Алоцирати значајност на спорну позицију биланса стања - сачинити одговарајући радни документ ревизора. (2 бода)**
- с) Процијенити да ли постоји прецјењивање или потцјењивање спорног елемента финансијских извјештаја, као и његов потенцијални утицај на мишљење ревизора - сачините одговарајући примјер радне верзије процјене грешке у рачуноводственој евиденцији привредног друштва “ХУЗ”, уз квалификацију да ли наведена грешка резултира прецјењивањем или подцјењивањем позиција финансијских извјештаја друштва “ХУЗ” те да ли се ради о значајној грешки или не, узимајући у обзир раније распоређене вриједности значајности на позиције биланса стања. (4 бода)**
- д) Дати ревизорско мишљење о финансијским извјештајима привредног друштва “ХУЗ” у складу са међународним ревизорским стандардима. (није потребно писати цијели текст ревизорског мишљења, већ само изразити ревизорско мишљење и по потреби основу за изражавање мишљења) (4 бода)**
- е) Припремити радни документ ревизора о стању и промјенама на рачуну спорног елемента финансијског извјештаја. (8 бодова)**